

Vårkorn, tidiga sorter

Henrik Bergman, Hushållningssällskapet, HS Konsult

- **Mitja** är ett nytt tvåradskorn på marknaden som uppvisat mycket hög avkastningspotential, har en tidig mognad och bra strägenskaper.
- **Minttu** är ett tvåradskorn med stor kärna som förenar hög avkastning med tidig mognad och en mycket bra stråstyrka.
- **Judit och Voitto** är sexradssorter med mycket tidig mognad, avkastningen är god med tanke på sorternas tidighet.
- **Barbro** är ett långstråigt tvåradskorn med tidigaste mognaden bland tvåradssorterna, lämpligt för den som vill bärga halm.
- **Quench** är ett malkorn som tycks ha en allt för sen mognad för det norra området.

I den mellansvenska försöksregionen lades det under året ut fyra sortförsök med tidigt korn i försöksserien L7-402 i G-området. Totalt provades 11 kornsorter i försöksserien plus en sortblandning som används som mätarsort i försöken. I ett av försöken provades endast 7 av sorterna. Endast en maltsort har provats i serien. Några av kornsorterna har också provats i serien L7-401 och kan återfinnas i redovisningen för den serien. I tabell 1 redovisas alla sorter som varit med i försöksserien år 2008. I tabell 2 redovisas avkastningen årsvis samt femårsmedeltal för de marknadssorter som provats under flera år, i tabellen har även område D, E och F tagits med då några av sorterna provats där under femårsperioden i olika försöksserier. I tabell 3 redovisas ett femårsmedeltal för sorterna fördelat på länsnivå vilket kan vara intressant i det geografiskt rätt stora områ-

det. Och i tabell 4 redovisas bestånds- och kvalitetsegenskaper som ett femårsmedeltal för område D-G.

Område G. I området såddes två försök i Dalarna, ett försök i Hälsingland och ett försök i sydöstra Värmland. I Dalarna och Hälsingland såddes försöken den 12-13 maj medan försöket i Värmland såddes den 5 maj. Uppkomsten och etableringen blev normal i samtliga försök, på en av försöksplatserna i Dalarna medförde dock försommartorkan att utvecklingen av grödan i försöket blev måttlig. På de övriga två försöksplatserna i Dalarna och Hälsingland var förutsättningarna gynnsamma och skördenivån blev mycket hög med snittskördar på 6800 kg/ha. I Värmland var avkastningen i försöket normal men den besvärliga hösten medförde att försöket skördades med ganska höga vattenhalter. Angreppen av bladfläcksvampar var små eller måttliga i försöken. I ett av försöken förekom en del mjöldagg på sexradssorten Judith. Svampbehandling har i samtliga försök utförts med en blandning av Stereo och Amistar. Svampbehandlingen har i sorterna Quench, Judit, Vilgott och Edvin gett skördeökningar på ca: 10 %. I Rekyl, Mitja och Jyvä har skördeökningen efter behandlingen endast varit ca: 3 %. I figur 1 redovisas effekterna av svampbehandlingen. I tabell 1 där årets avkastning redovisas kan man se att högst avkastning har Quench i såväl obehandlat som behandlat led, sorten tycks dock ha en allt för sen mognad för att passa i området. Bland marknadssorterna har Mitja det här året haft den högsta avkastningen följt av Rekyl, Minttu och Gustav. Av de nyare sorterna har Vilgott och

sexradssorten Edvin haft höga avkastningar. I tabell 2 där femårsmedel av marknadssorterna redovisas har också Mitja den högsta avkastningen följt av Gustav och Minttu. Bland de tidigt mognande sexradssorterna har Voitto avkastat något mer än Judit det här året. Den tidiga tvåradssorterna Barbro och den tidiga sexradssorten Judit har i stort sett samma avkastningsnivå både i årets försök och på ett femårsmedel, Judit mognar dock några dar tidigare.

Tabell 1. Korn. Avkastning 2008 område G (X, W och S-län). Obehandlat, svampbehandlat samt medeltal

Sort		Relativ skörd Obeh.	Relativ skörd Beh.	Relativ skörd Medeltal
Sortbl.	kg/ha	5 420	5 640	5 530
	rel.tal	100	100	100
Quench		111	117	114
Mitja		110	109	110
Vilgott		108	113	109
Edvin		105	109	109
Rekyl		109	108	108
Minttu		106	108	107
Gustav		105	108	105
Jyvä		104	103	103
Voitto		97	98	98
Barbro		97	97	97
Judit		94	98	96

Övriga områden. I område D, E och F har några av sorterna provats vissa år och i tabell 2 redovisas femårsmedeltal för de aktuella sorterna. I dessa områden tycks Gustav avkasta något mer än Mitja. Minttu ligger strax under Mitja i avkastning i D och F-området, i E-området har Rekyl några procent högre avkastning än Minttu. Av de tidigast mognande sorterna har Barbro högre avkastning än Judit i D och E-området, i F-området är förhållandet det motsatta.

Sortbeskrivningar

SORTBLANDNINGEN (mätaren) är en blandning av lika delar Gustav, Prestige, Justina och Orhega. Tanken med sortblandningen är att skapa en odlingssäker mätare med jämn avkastning mellan åren.

BARBRO (SW) är den tidigast mognande av tvåradssorterna, har ett långt och något svagt strå. Sorten har hög tusenkornvikt och en hög proteinhalt. När inte riktigt upp till samma avkastningsnivå som Rekyl.

GUSTAV (SW) har medelsen mognad, är kortstråig och stråstyv med liten tendens till stråbrytning. Sorten har hög avkastning och rymdvikten är medelhög, har uppvisat mycket hög avkastning i praktisk odling. Sorten är nematodresistent.

Tabell 2. Korn. Avkastning områdesvis, årsvis och femårsmedeltal 2004-2008

Sort/årtal		D-omr.*	E-omr.*	F-omr.*	G-området			2004-2008
		2004-2008	2004-2008	2004-2008	2006	2007	2008	
Sortbl.	kg/ha	7 420	5 520	6 340	4 100	5 740	5 530	5 240
	rel.tal	100	100	100	100	100	100	100
Barbro		90	90	87	98	95	97	94
Gustav		113	108	106	106	101	105	102
Judit		86	86	93	104	91	96	95
Jyvä					98	92	103	92
Minttu		99	95	99	102	97	107	100
Mitja		100	101	101	117	99	110	107
Rekyl		94	97	93	97	96	108	98

* Resultat från försöksserie L7-401 och L7-402.

JUDIT (SW) är en av de tidigast mognande sexradssorterna på marknaden. Avkastar bra i förhållande till sin tidighet. Har betydligt bättre strågenskaper och rymdvikt än Rolfi vilket den i huvudsak ersatt.

JYVÄ (SSd) är en finsk fyrradig sort med tidig mognad. Sorten är högvuxen med ganska god stråstyrka, rymdvikten är medelhög.

MINTTU (SSd) är en ganska tidigt mognande tvåradssort med hög avkastning, strået är medellångt och stråstyrkan är bättre än hos någon av de övriga tidiga tvåradssorterna. Har måttlig rymdvikt men en hög tusenkornvikt.

MITJA (SW) en ny sort på marknaden som kommer att ersätta Re kyl. Sorten har uppvisat mycket hög avkastning och har en tidig mognad. Strået är ganska långt och stråstyrkan god, rymdvikten är hög. Något mottaglig för mjöldagg.

REKYL (SW) är en ganska högvuxen sort med bra stråstyrka för sin längd och liten tendens till stråbrytning. Re kyl har medeltidig mognad och god avkastningsnivå, rymdvikten är hög. Kommer att ersättas av Mitja.

Nya sorter

Nyare sorter som provades för första året i området.

EDVIN (SSd) en sexradssort som under året uppvisat hög avkastning i området. Verkar mogna något senare än övriga sexradssorter.

QUENCH (PI) är ett malkorn från England som provades för första året i området. Har uppvisat mycket hög avkastning men mognar sent.

VILGOTT (SW) en tvåradssort med medeltidig mognad som under året uppvisat hög avkastning i området.

VOITTO (SSd) är ett tidigt mognande sexradskorn. Har tidigare legat i provning i norra Sverige där sorten uppvisat god avkastning för sin tidighet. Förhållandevis storkärning för att vara sexradssort, har klarat sig bra även på sura jordar. Finns på marknaden.

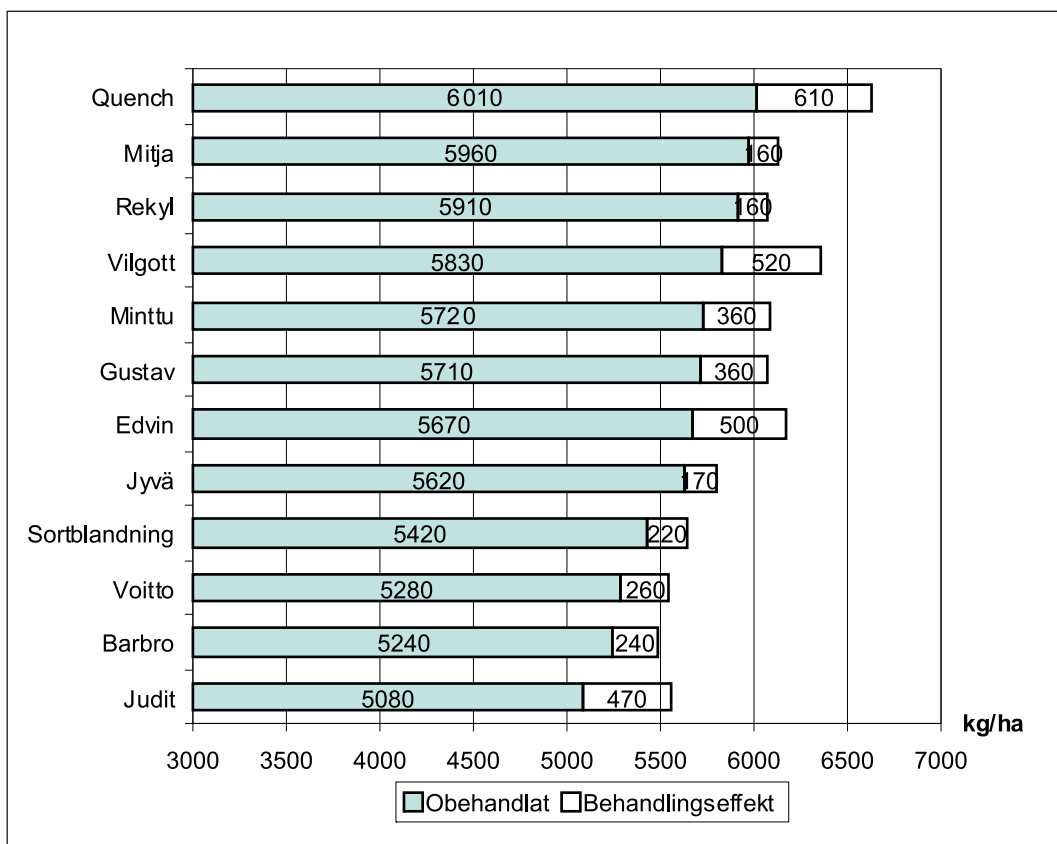
Tabell 3. Korn. Femårsmedeltal år 2004-2008 redovisade länsvis

Sort		E-län	S-län	T-län	W-län	X-län
Sortblandning	kg/ha	6 010	5 670	6 610	5 200	5 260
	rel.tal	100	100	100	100	100
Barbro		90	91	92	92	97
Gustav		113	105	107	103	102
Judit		86	84	97	95	99
Jyvä					92	92
Minttu		99	97	102	99	104
Mitja		100	103	105	104	113
Re kyl		94	96	96	97	101

Tabell 4. Korn. Bestånds- och kvalitetsegenskaper. Femårsmedel från område D-G 2004-2008

	Strå- styrka* %	Strå- längd cm	Mognad dagar	Rymd- vikt g/l	Tusen- kornv. gram	Protein % av ts	Stärkelse % av ts
Sortblandning	89	66	110	671	48,9	11,8	60,6
Barbro	74	75	106	673	50,2	12,9	59,0
Gustav	90	56	109	668	47,0	11,5	60,5
Judit	76	72	104	649	41,1	12,0	60,3
Jyvä	74	72	105	665	42,5	11,8	60,1
Minttu	86	62	107	661	51,5	11,9	60,5
Mitja	84	67	107	687	49,4	12,0	61,1
Quench	86	66	112	670	47,3	11,2	61,8
Rekyl	79	67	107	692	48,6	12,8	59,3
Vilgott	82	64	107	691	51,5	12,0	61,1

*100= fullt upprätt bestånd vid skörd. 0= helt nedliggande bestånd vid skörd.

Figur 1. Korn. Effekter av svampbehandling område G 2008.